

4. ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

4.α. Σύγκριση ενός αυτοβιογραφικού σημειώματος με ένα βιογραφικό σημείωμα

Ερώτηση σύντομης απάντησης

Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, στον οποίο συγκρίνονται ένα βιογραφικό με ένα αυτοβιογραφικό σημείωμα ως προς:

- α) τον τύπο του αφηγητή (μετέχει - δεν μετέχει στα γεγονότα),
- β) την οπτική γωνία της αφήγησης (εσωτερική - μηδενική εστίαση),
- γ) την ύπαρξη σχολίων (άμεσα - έμμεσα σχόλια),
- δ) το ύφος (τυπικό/ επίσημο, καθημερινό, προσωπικό κλπ),
- ε) τον τρόπο οργάνωσης των πληροφοριών (ζωή / έργο, κίνηση στον άξονα του χρόνου).

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΙΔΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΤΟΥ ΑΦΗΓΗΤΗ	ΟΠΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ	ΣΧΟΛΙΑ	ΥΦΟΣ ΤΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
Βιογραφικό σημείωμα					
Αυτοβιογραφικό σημείωμα					

4.β. Το έμμεσο σχόλιο στο αυτοβιογραφικό σημείωμα

Ερώτηση συνδυασμού σύντομης απάντησης και ελεύθερης ανάπτυξης

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το ακόλουθο αυτοβιογραφικό σημείωμα της συγγραφέως Μαριάννας Κορομηλά να απαντήσετε στις ερωτήσεις που δίνονται μετά από αυτό.

Γεννήθηκα στην Αθήνα, το 1949. Ανήκω στη γενιά της αναδίπλωσης μετά την επικράτηση των κρατικών εθνικισμών και το κλείσιμο των συνόρων. Στη γενιά που στερήθηκε τα μεγάλα ταξίδια κι έχασε τη συνείδηση της ανοιχτοσύνης του παλιού ελληνικού ορίζοντα. Η αντικατάστασή του από το στείο ελληνοκεντρισμό, που μας φουσκώνει τα μυαλά, με απωθούσε πάντα. Η βαθύτατη άγνοια κι ο αθεράπευτος νεοελληνικός επαρχιωτισμός με εξόργιζαν. Άρχισα να ταξιδεύω και να διαβάζω προσπαθώντας να βρω μιαν άκρη, για ν' αποκαταστήσω αυτό που ένιωθα χαμένο.

Αν ζούσα τον καιρό των Σουλτάνων θα γινόμουν περιπλανώμενος παραμυθάς να διηγούμαι στους καφενέδες αυτά που είδα κι έμαθα. Μα κανείς δεν ξεφεύγει εύκολα από τον περίγυρο και τα πατροπαράδοτα. Έτσι το πρώτο μου κείμενο δημοσιεύτηκε στη “Μεσημβρινή” στις 23/ 11/ 63. Όμως η δύναμη και η γοητεία του προφορικού λόγου και η δυνατότητα της προσωπικής επαφής με τραβούσαν αλλού. Από το 1970 άρχισα να ξεναγώ, ξένους πρώτα κι αργότερα μόνον Έλληνες, κι από το '75 και πέρα διοχέτευσα ένα μέρος της δουλειάς μου σε ραδιοφωνικές παραγωγές, ώσπου πια κατάλαβα πως βρήκα την άκρη: θα μιλώ και θα γράφω ταξιδεύοντας τους ακροατές και τους αναγνώστες στον κόσμο που γνώρισα κι αγάπησα.

Υπάρχει, λοιπόν, ακόμα κάποιος χώρος για τους περιπλανώμενους παραμυθάδες.

Για τα υπόλοιπα ας φροντίσουν άλλοι.

(Το αυτοβιογραφικό σημείωμα της Μαριάννας Κορομηλά βρίσκεται στο οπισθόφυλλο του βιβλίου της *Ευτυχισμένος που έκανε το ταξίδι του Οδυσσέα*, εκδ. Πολιτιστική Εταιρεία “Πανόραμα”, Αθήνα 1988.)

- α) Ποιες βασικές για ένα αυτοβιογραφικό σημείωμα κατηγορίες πληροφοριών για τη ζωή και το έργο της προβάλλει η συγγραφέας και ποιες αναγκαίες πληροφορίες παραλείπει;
- β) Αν και φαινομενικά ένα αυτοβιογραφικό σημείωμα περιορίζεται στα γεγονότα και δεν περιέχει εμφανή αλλά μόνο έμμεσα σχόλια, εντούτοις το συγκεκριμένο αυτοβιογραφικό σημείωμα περιέχει και εμφανή σχόλια. Να τα εντοπίσετε και να δικαιολογήσετε την ύπαρξή τους, αφού λάβετε υπόψη σας ότι αυτό το σημείωμα εμπεριέχεται στο οπισθόφυλλο του βιβλίου της “Ευτυχισμένος που έκανε το ταξίδι του Οδυσσέα”, το οποίο είναι μια βιογραφία ενός Έλληνα από τον Εύξεινο Πόντο και συγχρόνως ένα “ταξίδι” στον κόσμο της Μαύρης Θάλασσας.
- γ) Πώς θα έγραφε η συγγραφέας το αυτοβιογραφικό της σημείωμα, αν ήθελε, προβάλλοντας το έργο της, να ενταχθεί σε μια ερευνητική ομάδα ιστορικών, η οποία ασχολείται με τη συγκέντρωση και την επεξεργασία στοιχείων σχετικών με τον ελληνισμό του Εύξεινου Πόντου;
Για τη σύνταξη του υποτιθέμενου αυτού αυτοβιογραφικού σημειώματος της Μαριάννας Κορομηλά μπορείτε να αξιοποιήσετε, εκτός από τον τίτλο του συγκεκριμένου βιβλίου της, και τις εξής πληροφορίες για το συγγραφικό έργο της:

Μαριάννα Κορομηλά, *Πόντος - Ανατολία*, εκδ. Λ. Μπρατζιώτη, 1989.

Μαριάννα Κορομηλά, *Τέσσερις Ιστορίες για μια χαμένη πανσέληνο*, εκδ. Πολιτιστική Εταιρεία “Πανόραμα”, Αθήνα 1989, β’ ανατύπωση 1994.

Μαριάννα Κορομηλά, *Οι Έλληνες στη Μαύρη Θάλασσα, από τη εποχή του χαλκού ως τις αρχές του 20ου αιώνα*, εκδ. Πολιτιστική Εταιρεία “Πανόραμα”, Αθήνα 1991, ε’ ανατύπωση 1993.

Μαριάννα Κορομηλά, *1453, Η Ύστατη Αγωνία της Βυζαντινής Πρωτεύουσας*, εκδ. Πολιτιστική Εταιρεία “Πανόραμα”, Αθήνα 1992, α’ ανατύπωση 1993.

4.γ. Σύγκριση δύο αυτοβιογραφικών σημειωμάτων

Ερώτηση σύντομης απάντησης

Το πρώτο από τα δύο ακόλουθα αυτοβιογραφικά σημειώματα έγραψε ο Κ. Καβάφης και δημοσιεύτηκε το 1924 στο πανηγυρικό τεύχος του περιοδικού “Νέα Τέχνη”. Το δεύτερο προέρχεται από το εξώφυλλο της ποιητικής συλλογής του Γ. Κρόκου που εκδόθηκε το 1994.

- α) Να αναφέρετε τις ομοιότητες και τις διαφορές που παρατηρείτε ανάμεσα σ’ αυτά τα σημειώματα ως προς το ύφος και γενικά τη γλωσσική μορφή τους, καθώς και ως προς το είδος των πληροφοριών τους και την έκταση που αφιερώνει κάθε ποιητής σ’ αυτά.
- β) Να αναφέρετε τουλάχιστον δύο από τα είδη των πληροφοριών που θα μπορούσαν επιπλέον να περιέχουν ως αυτοβιογραφικά σημειώματα.
- γ) Να αναφέρετε δύο λόγους στους οποίους είναι πιθανό να οφείλονται αυτές οι διαφορές και οι παραλείψεις.

Α) *Είμαι Κωνσταντινουπολίτης την καταγωγήν, αλλά εγεννήθηκα στην Αλεξάνδρεια -σ’ ένα σπίτι της Οδού Σερίφ. Μικρός πολύ έφυγα, και αρκετό μέρος της παιδικής μου ηλικίας το πέρασα στην Αγγλία. Κατόπιν επισκέφθην την χώραν αυτήν μεγάλος, αλλά για μικρόν χρονικόν διάστημα. Διέμεινα και στη Γαλλία. Στην εφηβική μου ηλικία κατοίκησα υπέρ τα δύο έτη στην Κωνσταντινούπολι. Στην Ελλάδα είναι πολλά χρόνια που δεν επήγα. Η τελευταία μου εργασία ήταν υπαλλήλου εις ένα κυβερνητικόν γραφείον εξαρτώμενον από το Υπουργείον των Δημοσίων Έργων της Αιγύπτου. Ξέρω Αγγλικά, Γαλλικά και ολίγα Ιταλικά.*

B) Γεννήθηκα στη Χίο.

*Η πρώτη μου ανάσα ήτανε μαστίχα.
Όταν πρωτάνοιζα τα βλέφαρα,
είδα λουλούδια.
Ακόμα πιστεύω πως ήτανε μάτια,
που με μάθαιναν πώς να χαμογελώ.
Στην αγκαλιά της μάνας μου έμαθα χορό.
Αργότερα τον τελειοποίησα στο κύμα.
Είδα τα δέντρα και στάθηκα ολόρθος.
Είδα τα ρυάκια κι έμαθα να τρέχω.
Άκουσα τα κελαηδοπούλια και τραγούδησα.
Είδα το νυχτερινό ουράνιο περβόλι
με τ' αστέρια μανταρίνια στα κλαδιά τους.
Ύψωσα το χέρι να τα πιάσω
κι όλα χαμήλωσαν ίσως τα φτάσω.
Με τη Μικρασιατική καταστροφή
άρχισα να μπερδεύω τους αγίους των εκκλησιών
με τους πρόσφυγες.
Καταστραφήκαμε
κι αντίς να χαθώ,
γίνηκα πολίτης όλου του κόσμου.
Για να μη μου κολαστεί ο παιδικός παράδεισος,
τον φυλάω μες την καρδιά μου.
Αυτός με βοηθά
και μοιράζω την ψυχή μου τραγούδι
από χείλη σε χείλη. Τραγουδάτε με.
Περισσεύω για όλους.*

(Το πρώτο από τα ανωτέρω βιογραφικά σημειώματα προέρχεται από τα "Άπαντα" του Κ. Καβάφη, επιμ. Γ. Σαββίδη, εκδ. Ίκαρος, Αθήνα 1972, σ. 7 και το δεύτερο από την ποιητική συλλογή του Γ. Κρόκου με τίτλο *Οι φλογέρες της Βηθλεέμ*, Αθήνα 1994.)

4.δ. Ο πρακτικός σκοπός ενός αυτοβιογραφικού σημειώματος

4.δ.1. Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης

4.δ.1.1. Υποθέστε ότι είστε η ηρωίδα του ακόλουθου αποσπάσματος, η οποία την επόμενη ημέρα από εκείνη του περιστατικού συντάσσει το αυτοβιογραφικό της σημείωμα, παρουσιάζοντας και στοιχεία του χαρακτήρα της, για να διεκδικήσει, τυπικά πλέον, τη θέση της γραμματέως. Να γράψετε το σχετικό κείμενο.

Κατάντικρα ήταν μια κλειστή πόρτα που έγραφε απέξω εγγλέζικα “Γραφείο Προέδρου, απαγορεύεται η είσοδος” και μπροστά στην πόρτα κλητήρας. Δεν κάνει, της λέει ο κλητήρας, όταν η Άννα πλησίασε, δεν κάνει. Μπρε καλέ μου, μπρε κακέ μου, τίποτα. Δίνει μια κλωτσιά η Άννα στον κλητήρα, μπαίνει μέσα. Βλέπει στο βάθος της κάμαρας ένα πελώριο γραφείο, όπου κάθεται ένας εξηντάρης Αμερικανός, ροδοκόκκινος, χαμογελαστός. Τι θέλεις; της λέει. - Δουλειά, λέει η Άννα και στέκεται. - Πώς μπήκες μέσα; τη ρωτά. - Κλώτσησα τον κλητήρα, λέει η Άννα.

Πες μου τι ξέρεις, τη ρωτά. Από κώδικες και τηλεγραφήματα ξέρεις; - Όχι, λέει η Άννα με αναφιλητά. Ξέρω τι είναι τα τηλεγραφήματα, όμως κώδικες τι είναι δεν το ξέρω. - Στενογραφία δακτυλογραφία; - Όχι, του λέει η Άννα, όμως κοντά στις τόσες ανοησίες που ήμουν υποχρεωμένη να μάθω στη ζωή μου, θα μπορούσα ίσως να μάθω κι απ’ αυτά που μου ζητάτε. Έπειτα ο Αμερικανός τη ρώτησε απελπισμένος τι ξέρει, και του είπε πως ξέρει καλά αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά και ρούσικα. - Ξέρεις καλά ρούσικα; τη ρώτησε. Πήγαινε τώρα σπίτι σου και γράψε μian ωραία αίτηση και φερ’ την αύριο.

(Μ. Ιορδανίδου, *Σαν τα τρελά πουλιά*, εκδ. Εστίας, Αθήνα 1979, σσ. 16-17, απόσπασμα ελαφρά συντομευμένο)

4.δ.1.2. Πώς θα συντάσσετε το αυτοβιογραφικό σας σημείωμα στην περίπτωση που θέλατε:

- α) να προβάλλετε τις επιδόσεις σας, ώστε να επιτύχετε τη λήψη υποτροφίας από το Ι.Κ.Υ. (Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών) για συνέχιση των σπουδών σας σε μεταπτυχιακό επίπεδο;
- β) Να αναφέρετε εκτός από τις επιδόσεις σας και κοινωνικά κριτήρια (εντοπιότητα, σπουδές άλλων μελών οικογένειας, οικονομική κατάσταση οικογένειας κλπ), ώστε να επιτύχετε τη μετεγγραφή σας σε Πανεπιστήμιο πλησιέστερο στον τόπο διαμονής σας;

Να συνθέσετε τα αντίστοιχα αυτοβιογραφικά σας σημειώματα.

4.δ.1.3. Πώς θα συντάσσετε το αυτοβιογραφικό σας σημείωμα στην περίπτωση που θέλατε να προσληφθείτε:

- α) σε έναν δημόσιο οργανισμό, για τον οποίο βασικά κριτήρια επιλογής, εκτός από τα τυπικά προσόντα (βαθμός απολυτηρίου Λυκείου / πτυχίου, ξένες γλώσσες, επαγγελματική εμπειρία / προϋπηρεσία) είναι και κοινωνικά κριτήρια (εντοπιότητα, αριθμός μελών οικογένειας, προβλήματα υγείας κλπ),
- β) σε μία ιδιωτική επιχείρηση, η οποία ενδιαφέρεται κυρίως για την επαγγελματική σας εμπειρία και δευτερευόντως για τα τυπικά σας προσόντα;

Να γράψετε τα αντίστοιχα αυτοβιογραφικά σας σημειώματα.

4.δ.1.4. Σε μία εφημερίδα διαβάζετε την εξής αγγελία:

*Γνωστός εκδοτικός οίκος
αναζητεί μαθητές Λυκείου απ' όλη την Ελλάδα
ως συνεργάτες στη σύνταξη και μετάφραση
σχολικών εφημερίδων και περιοδικών
από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.*

Να γράψετε το βιογραφικό σας σημείωμα, για να το στείλετε στον εκδοτικό οίκο.

4.δ.2. Ερώτηση συνδυασμού αντικειμενικού τύπου και σύντομης απάντησης

Σκέπτεστε να ακολουθήσετε το επάγγελμα του γραφίστα και επισκέπτεστε ένα τυπογραφείο, για να διερευνήσετε τη φύση της εργασίας. Πάνω σ' ένα τραπέζι υπάρχουν ανακατεμένες σελίδες από διάφορες τυπογραφικές εργασίες που ετοιμάζονται εκεί. Περιεργάζεστε τα κείμενα των σελίδων τα οποία περιλαμβάνονται στον ακόλουθο πίνακα και προσπαθείτε να μαντέψετε πού θα χρησιμοποιηθούν, αντιστοιχίζοντας κάθε κείμενο με ένα στοιχείο της στήλης Β (ένα στοιχείο περισσεύει). Να δικαιολογήσετε τις επιλογές σας, βάσει της μορφής και του περιεχομένου των κειμένων.

A (ΑΥΤΟ)ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ	B ΠΙΘΑΝΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ
<p>1) <i>Η ζωή του Μότσαρτ με μια ματιά</i> 1756: Γεννιέται στο Ζάλτσμπουργκ της Αυστρίας 1762: Αρχίζει το πρώτο του ταξίδι στην Ευρώπη 1764: Δημοσιεύει τις πρώτες δύο σονάτες του στο Παρίσι 1773: Επιστρέφει στην Αυστρία 1786: Πρεμιέρα της όπερας “Οι γάμοι του Φίγκαρο” την 1η Μαΐου στη Βιέννη 1791: Συνθέτει τη δεύτερή του όπερα τον “Μαγεμένο αυλό” και την ίδια χρονιά πεθαίνει στη Βιέννη.</p> <p>2) Κολόμβος Χριστόφορος (1541-1506). Μεγάλος Ιταλός θαλασσοπόρος. Γεννήθηκε στη Γένοβα, αλλά τα εξερευνητικά σχέδιά του υποστηρίχθηκαν από τη βασίλισσα της Πορτογαλίας Ισαβέλλα. Με το ταξίδι του 1492 ανακάλυψε ορισμένα νησιά της Καραϊβικής και με τα ταξίδια του 1493, 1498 και 1502-1504 τα υπόλοιπα, καθώς και της ανατολικές ακτές της Ν. Αμερικής.</p>	<p>α) Συνοδεύει αίτηση για πρόσληψη σε θέση εργασίας.</p> <p>Δημοσιεύεται σε:</p> <p>β) εγκυκλοπαιδικό λεξικό,</p> <p>γ) οπισθόφυλλο βιβλίου για μεγάλους,</p>

<p>3) Ο Ευγένιος Τριβιζάς είναι εξερευνητής και ταχυδακτυλουργός. Έχει ανακαλύψει το Αβγατηγανιστάν, το Πιπερού, την Ισπεπονία, τη Μουσμουλάνδη και το όγδοο χρώμα του ουράνιου τόξου. Ζει στο νησί των Πυροτεχνημάτων και κάθε τόσο πηγαίνει ταξίδια με ένα φαλινοσωστικό καράβι.</p>	<p>δ) οπισθόφυλλο βιβλίου για παιδιά,</p>
<p>4) Ο Α.Σ. Νηλ γεννήθηκε το 1883 στη Σκωτία και πέθανε στην Αγγλία το 1973. Σπούδασε φιλολογία και παιδαγωγική στο Εδιμβούργο. Έχει γράψει και άλλα βιβλία για την αγωγή και την ψυχολογία του παιδιού. Ο ίδιος αποκαλεί τον εαυτό του έναν πρακτικό άνθρωπο και όχι πρωτότυπο στοχαστή, άλλοι τον θεωρούν μεγαλοφύα.</p>	<p>ε) έντυπο που συνοδεύει οπτικό δίσκο (cd),</p>
<p>5) Γεννήθηκα στην Άρτα το 1970. Μετά την αποφοίτησή μου από το τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου Πατρών, παρακολούθησα διετή κύκλο μεταπτυχιακών μαθημάτων στην Πυρηνική Ιατρική στο Πανεπιστήμιο της Λυών.</p>	<p>στ) πρόγραμμα θεατρικής παράστασης.</p>

Αντιστοίχιση

Δικαιολόγηση

(Το απόσπασμα 3) προέρχεται από το οπισθόφυλλο του βιβλίου του Ε. Τριβιζά *Ο ήλιος της Λίζας*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 1991 και το 3) από το εσώφυλλο του βιβλίου του Α. Σ. Νηλ *Θεωρία και πράξη της αντιαυταρχικής εκπαίδευσης*, εκδ. Μπουκουμάνη, Αθήνα 1972.)